

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра філософії та релігієзнавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С. В.

Протокол № 2 від 16.10.2019 р.

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

РЕЛІГІЙНІ КОМУНІКАЦІЇ

Підготовки магістра

спеціальності 031 Релігієзнавство

освітньої програми Релігієзнавство. Міжконфесійні відносини

Луцьк – 2019

Програма навчальної дисципліни «Релігійні комунікації» підготовки магістра спеціальності 031 Релігієзнавство, освітньої програми «Релігієзнавство. Міжконфесійні відносини».

Розробник: Гудзенко О.Г., доцент кафедри філософії та релігієзнавства Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, к.філос.н., доцент.

Рецензент: Возняк С.С., професор кафедри культурології та хореографічного мистецтва Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, к.філос.н., доцент.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри філософії та релігієзнавства

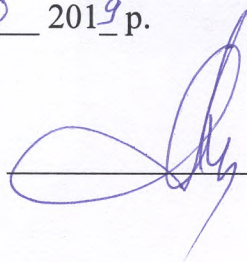
протокол № 2 від 05.09. 2019р.

Завідувач кафедри: Ю.Г.Борейко

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету історії, політології та національної безпеки

протокол № 1 від 09.10 2019р.

Голова науково-методичної комісії факультету

А.Г.Шваб

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Протокол N 2 від 16.10.2019р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Магістр спеціальності 031 Релігієзнавство освітньої програми «Релігієзнавство. Міжконфесійні відносини»	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 6
ІНДЗ: €		Семестр 11-ий
		Лекції 18 год.
		Практичні (семінарські) 18 год.
		Самостійна робота 76 год.
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: екзамен

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Вивчення курсу передбачає ознайомлення студентів із сутністю та основними проблемами щодо положення релігії і церкви в сучасному медіапросторі; із системою понять, прийомів і методів, які дозволяють адекватно, цікаво, глибоко висвітлювати релігійну інформацію та відтворювати її з позицій журналістської етики та професійних стандартів. Висвітлення проблем релігії передбачається в їх історичному поступі на тлі розвитку засобів масової інформації в Україні та з урахуванням громадсько-політичних процесів та запитів аудиторії.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях: особливості функціонування масової інформації в суспільстві, базові засади світових релігій та різних конфесій, що існують в Україні; концептуальні особливості засобів масової інформації, що належать релігійним організаціям; інформаційні властивості повідомлення ЗМІ, що стосуються релігії, політики церкви та релігійних організацій.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Семін.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. «Релігійні комунікації» у взаємозв'язку з релігієзнавством. Предмет і завдання.					
Тема 1. Актуальність, об'єкт, предмет, мета й завдання дисципліни	16	2	2	10	2
Тема 2. Преса православної церкви в Україні. Тематичні особливості	16	2	2	10	2
Разом за модулем 1	32	4	4	20	4
Змістовий модуль 2. Основні аспекти «Релігійних комунікацій», їх загальна характеристика та перспективи подальшого розвитку в межах релігієзнавства					
Тема 3. Католицькі та греко-католицькі періодичні видання. Проблема	14	2	2	10	

збереження та формування української нації					
Тема 4. Засоби масової інформації протестантських і неканонічних організацій в Україні	18	4	4	10	
Тема 5. Специфіка мусульманських та іудейських засобів масової інформації	20	4	4	12	
Тема 6. Проблеми церкви та релігійних організацій у сучасних засобах масової інформації в Україні	18	2	2	12	2
Тема 7. Концептуальні особливості висвітлення різноаспектних релігійних проблем в сучасних засобах масової інформації	18	2	2	12	2
Разом за модулем 2	88	14	14	56	4
Всього годин:	120	18	18	76	8

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Концепція висвітлення морально-етичних проблем у пресі православної церкви
2. Проблема виховання та шкільної освіти у католицьких ЗМІ
3. Проблема національно-патріотичного виховання на шпальтах греко-католицької преси.
4. Антикомуністична пропаганда у греко-католицької пресі 1920-1930 рр.
5. Проблематика єпархіальної преси. Загальна характеристика.
6. Культурно-мистецька проблематика у греко-католицькій пресі.
7. Історична проблематика у пресі православної церкви.
8. Концептуальне висвітлення проблем народної культури у пресі православної церкви в Україні.
9. Проблема церкви і влади та її реалізація у пресі православної церкви в Україні.
10. Концептуальні особливості критики марксизму у часописах православної церкви в Україні початку ХХ ст.
11. Принципи формування аудиторії ЗМІ протестантських організацій в Україні та світоглядно-філософська проблематика часописів.
12. Проблеми спілкування, адаптації особистості до суспільства і психологічного комфорту у висвітленні часописах неканонічних релігійних організацій.
13. Специфіка трактування суспільно-історичних і політичних процесів у ЗМІ неканонічних релігійних організацій в Україні.
14. Тоталітарний характер деструктивних релігійних організацій в Україні.
15. Проблеми харизматичності і нон-конформізму як головні концептуальні ознаки періодичних видань деструктивних релігійних організацій в Україні.
16. Світоглядні засади сайєнтології та проблеми реалізації людини.
17. Загальна характеристика ЗМІ буддійських та небуддійських релігійних організацій та головні проблеми, що порушуються на шпальтах цих видань.
18. Психологічні особливості особистості і пропагандистська проблематика ЗМІ новітніх культів і релігійних організацій в Україні.
19. Культурна і національна ідентичність у світлі проблематики ЗМІ іудейських релігійних організацій.
20. Проблематика мусульманських ЗМІ в Україні.

21. Просвітницький характер періодики релігійних організацій в Україні і світоглядно-філософська проблематика.
22. Проблема державності України та її висвітлення у мас-медіа церков в Україні.
23. Суспільно-політичні процеси в Україні та їх вплив на релігійно-церковні рухи (за матеріалами ЗМІ).
24. Концепція висвітлення міжконфесійної боротьби у мас-медіа України.
25. Мистецтвознавчі проблеми у пресі православної церкви кінця XIX – початку XX ст. (Архітектура)
26. Мистецтвознавча проблематика у пресі православної церкви кінця XIX – початку XX ст. (Живопис).
27. Висвітлення мистецтвознавчих проблем у пресі православної церкви кінця XIX – початку XX ст. (Музика)
28. Концепція тлумачення літературних творів у пресі православної церкви кінця XIX – початку XX ст.
29. Добродійна діяльність лютеранських організацій та її висвітлення у ЗМІ.
30. Концептуальні особливості висвітлення проблем „масової культури” у мас-медіа Церков і релігійних організацій в Україні.

6. ІНДЗ

Індивідуальним навчально-дослідним завданням для студентів є написання есе.

Есе – це розв’язання конкретної проблеми, яке ґрунтоване на теоретичному осмисленні вивченого матеріалу та опрацьованої літератури з урахуванням суспільно-значущих тем, викладене на 7-8 сторінках (12600-14400 знаків). Есей є однією з найпростіших форм науково-аналітичного тексту. Найчастіше його метою є аргументоване висловлення автором особистої точки зору щодо певної дуже конкретної проблеми.

В оцінюванні будуть враховані:

- актуальність та чітке формулювання проблеми;
- оригінальність розв’язання;
- аргументація: за і проти.

Тематика есе

1. Концепція етносу і релігії на шпальтах мусульманських ЗМІ та її особливості у висвітленні світських мас-медіа.
2. Проблеми церкви та релігійних організацій у сучасних засобах масової інформації в Україні. Загальна характеристика.
3. Специфіка висвітлення проблем церкви та релігійних організацій в періодичних виданнях, на ТБ та радіо для різних аудиторій.
4. Культурно-просвітницька проблематика в сучасних українських ЗМІ та роль релігії.
5. Проблеми світського і релігійного виховання в сучасних ЗМІ
6. Проблема державності України та концептуальні особливості її висвітлення у мас-медіа православних церков в Україні.
7. Суспільно-політичні процеси в Україні та їх вплив на релігійно-церковні рухи (за матеріалами ЗМІ).
8. Дискусії щодо єдиної Помісної церкви в Україні.
9. Морально-етична проблематика у мас-медіа України та у ЗМІ Церков і релігійних організацій: концептуальні особливості.
10. „Масова культура” та її концептуальне висвітлення у пресі православної церкви
11. Виховна домінанта мистецтва у формуванні релігійно-світоглядних засад суспільства та особистості (за матеріалами ЗМІ православної, католицької та греко-католицької церков).
12. Культурна і національна ідентичність у світлі проблематики ЗМІ іудейських релігійних організацій.

13. Проблематика мусульманських ЗМІ в Україні.
14. Просвітницький характер періодики релігійних організацій в Україні і світоглядно-філософська проблематика.
15. Суспільно-політичні процеси в Україні та їх вплив на релігійно-церковні рухи в Україні.
16. Морально-етична проблематика у ЗМІ.
17. Концепція висвітлення міжконфесійних процесі у світських ЗМІ.
18. Розвиток культури та філософії ісламу в Україні.
19. Іудаїзм та проблеми збереження культури та побуту народу.
20. Характер неканонічних організацій в Україні та концептуальні особливості їх ЗМІ.
21. Головні концептуальні ознаки періодичних видань.
22. Філософсько-світоглядна та етична проблематика у католицьких і греко-католицьких ЗМІ.
23. Суспільна і громадська діяльність католицької і Греко-католицької церкви.
24. Трагування мистецтвознавчих проблем.
25. Політичні процеси в українському суспільстві та преса церкви.
26. Жанрові, лексичні та комунікаційні особливості видань для різних аудиторних прошарків.
27. Характер висвітлення проблем літератури та мистецтва у ЗМІ православної церкви.
28. Проблематика преси православної церкви кінця в Україні XIX – початку XX ст. Загальна характеристика.
29. Проблеми просвітництва у пресі православної церкви.
30. Реалізація національних проблем у пресі православної церкви.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль							Модульний контроль	Загальна кількість балів		
Модуль 1						Модуль 2	Модуль 3			
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			ІНДЗ	МКР 1	МКР 2		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	10	30	30	100
4	4	4	4	4	5	5				

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бойко А. Преса православної церкви. Культура. Суспільство. Мораль/ А.Бойко// Дніпропетровськ: Вид-во Дніпропетровського національного університету. – 2002. – 306 с.
2. Бойко А. Політика і релігія у дзеркалі преси/ А.Бойко // Наукові записки Інституту журналістики. - К., 2005. - Т. 17. - С.25-35.
- 3.Бойко А. Мас-медіа України: проблеми релігії/ А.Бойко // In medias res. - Дніпропетровськ, 2007. – С. 12-19.
- 4.Бучма О. Політика і релігія в Україні: тенденції змін/ О.Бучма// Рел. Панорама.– 2004.– № 6.– С.49.
- 5.Животко А. Історія української преси/ А.Животко. – К.: Наука,1999.– 258 с.
- 6.Засоби масової інформації: професійні стандарти, етика та законодавчі норми. Наук. видання/ Укл. Петрів Т., Сафаров А., Сюмар В., Чекмишев О. – К.: Наука , 2006.– 159 с.
- 7.Здоровега В. Про журналістику і журналістів. Статті, есе, виступи, діалоги/ В.Здоровега. – Львів: Світоч, 2004.– 250 с.
8. Комінко Ю. Релігійна тематика на сторінках провідних загальнонаціональних видань/ Ю.Комінко // Наукові записки ін-ту журналістики. — 2006. — Т. 22. — С. 69-74.
- 9.Іслам в Україні /Збірник наук. ст. – Сімферополь, 2005.– 657 с.
- 10.Колодний А. Свобода совісті і преса/ А.Колодний// Актуальні проблеми державно-церковних відносин в Україні. – К.,2001.– С.56-89.
11. Шуба О. Релігія в етнонаціональному розвитку України// О.Шуба. – К.: «Криниця». – 1999. – 235 с.
12. Юраш А. Тенденції становлення модерної релігійної преси: нова якість чи рецидив тоталітарного мислення?/ А.Юраш // Українська журналістика: формування сучасного обличчя. Вісник Львівського державного ун-ту імені Івана Франка. Серія «Журналістика». - 1993. - Вип. 18. - С. 22-32.
13. Юраш А. Сучасна релігійна преса та її прямі попередники/ А.Юраш // Вісник ЛДУ. Серія журналістика.– 1995. – Вип. 19. – С. 23-30.
14. Юраш А. До питання про стосунки держави і Церкви (на прикладі видавничої діяльності РПЦ)/ А.Юраш // Студії Політологічного центру "Генеза". – 1995. – №. 3. – С. 182-189.
15. Юраш А. Релігійна преса як синтетичний конфесійно-журналістський феномен/ А.Юраш // Збірник праць кафедри української преси. – Львів, 1996. – С. 56-64.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Концепція висвітлення морально-етичних проблем у пресі православної церкви
2. Проблема виховання та шкільної освіти у католицьких ЗМІ
3. Проблема національно-патріотичного виховання на шпальтах греко-католицької преси.
4. Антикомуністична пропаганда у греко-католицької пресі 1920-1930 рр.
5. Проблематика єпархіальної преси. Загальна характеристика.
6. Культурно-мистецька проблематика у греко-католицькій пресі.
7. Історична проблематика у пресі православної церкви.
8. Концептуальне висвітлення проблем народної культури у пресі православної церкви в Україні.
9. Проблема церкви і влади та її реалізація у пресі православної церкви в Україні.
10. Концептуальні особливості критики марксизму у часописах православної церкви в Україні початку ХХ ст.
11. Принципи формування аудиторії ЗМІ протестантських організацій в Україні та світоглядно-філософська проблематика часописів.
12. Проблеми спілкування, адаптації особистості до суспільства і психологічного комфорту у висвітленні часописах неканонічних релігійних організацій.

13. Специфіка трактування суспільно-історичних і політичних процесів у ЗМІ неканонічних релігійних організацій в Україні.
14. Тоталітарний характер деструктивних релігійних організацій в Україні.
15. Проблеми харизматичності і нон-конформізму як головні концептуальні ознаки періодичних видань деструктивних релігійних організацій в Україні.
16. Світоглядні засади сайєнтології та проблеми реалізації людини.
17. Загальна характеристика ЗМІ буддійських та необуддійських релігійних організацій та головні проблеми, що порушуються на шпальтах цих видань.
18. Психологічні особливості особистості і пропагандистська проблематика ЗМІ новітніх культів і релігійних організацій в Україні.
19. Культурна і національна ідентичність у світлі проблематики ЗМІ іудейських релігійних організацій.
20. Проблематика мусульманських ЗМІ в Україні.
21. Просвітницький характер періодики релігійних організацій в Україні і світоглядно-філософська проблематика.
22. Проблема державності України та її висвітлення у мас-медіа церков в Україні.
23. Суспільно-політичні процеси в Україні та їх вплив на релігійно-церковні рухи (за матеріалами ЗМІ).
24. Концепція висвітлення міжконфесійної боротьби у мас-медіа України.
25. Мистецтвознавчі проблеми у пресі православної церкви кінця XIX – початку XX ст. (Архітектура)
26. Мистецтвознавча проблематика у пресі православної церкви кінця XIX – початку XX ст. (Живопис).
27. Висвітлення мистецтвознавчих проблем у пресі православної церкви кінця XIX – початку XX ст. (Музика)
28. Концепція тлумачення літературних творів у пресі православної церкви кінця XIX – початку XX ст.
29. Добродійна діяльність лютеранських організацій та її висвітлення у ЗМІ.
30. Концептуальні особливості висвітлення проблем „масової культури” у мас-медіа Церков і релігійних організацій в Україні.
31. Концепція етносу і релігії на шпальтах мусульманських ЗМІ та її особливості у висвітленні світських мас-медіа.
32. Проблеми церкви та релігійних організацій у сучасних засобах масової інформації в Україні. Загальна характеристика.
33. Специфіка висвітлення проблем церкви та релігійних організацій в періодичних виданнях, на ТБ та радіо для різних аудиторій.
34. Культурно-просвітницька проблематика в сучасних українських ЗМІ та роль релігії.
35. Проблеми світського і релігійного виховання в сучасних ЗМІ
36. Проблема державності України та концептуальні особливості її висвітлення у мас-медіа православних церков в Україні.
37. Суспільно-політичні процеси в Україні та їх вплив на релігійно-церковні рухи (за матеріалами ЗМІ).
38. Дискусії щодо єдиної Помісної церкви в Україні.
39. Морально-етична проблематика у мас-медіа України та у ЗМІ Церков і релігійних організацій: концептуальні особливості.
40. „Масова культура” та її концептуальне висвітлення у пресі православної церкви
41. Виховна домінанта мистецтва у формуванні релігійно-світоглядних засад суспільства та особистості (за матеріалами ЗМІ православної, католицької та греко-католицької церков).
42. Культурна і національна ідентичність у світлі проблематики ЗМІ іудейських релігійних організацій.
43. Проблематика мусульманських ЗМІ в Україні.

44. Просвітницький характер періодики релігійних організацій в Україні і світоглядно-філософська проблематика.
45. Суспільно-політичні процеси в Україні та їх вплив на релігійно-церковні рухи в Україні.
46. Морально-етична проблематика у ЗМІ.
47. Концепція висвітлення міжконфесійних процесі у світських ЗМІ.
48. Розвиток культури та філософії ісламу в Україні.
49. Іудаїзм та проблеми збереження культури та побуту народу.
50. Характер неканонічних організацій в Україні та концептуальні особливості їх ЗМІ.
51. Головні концептуальні ознаки періодичних видань.
52. Філософсько-світоглядна та етична проблематика у католицьких і греко-католицьких ЗМІ.
53. Суспільна і громадська діяльність католицької і Греко-католицької церкви.
54. Трагування мистецтвознавчих проблем.
55. Політичні процеси в українському суспільстві та преса церкви.
56. Жанрові, лексичні та комунікаційні особливості видань для різних аудиторних прошарків.
57. Характер висвітлення проблем літератури та мистецтва у ЗМІ православної церкви.
58. Проблематика преси православної церкви кінця в Україні XIX – початку XX ст. Загальна характеристика.
59. Проблеми просвітництва у пресі православної церкви.
60. Реалізація національних проблем у пресі православної церкви.

Екзамен відбувається у вигляді письмової і усної відповіді студентів на запропоновані викладачем запитання.

Схвалено Вченою радою
Східноєвропейського національного
університету імені Лесі Українки
Протокол № __ від _____ 201 р.

Проректор з науково-педагогічної

і навчальної роботи та рекрутації

С. В. Гаврилюк

Навчальний відділ

Л. О. Заєць

Юридичний відділ

А. В. Маїло